

Rusya Federasyonu'nun Davranışının Tanınmaması İçin Manifesto

Gerekli bir tutarlılığın hukuki, etik ve siyasi temeli

Kime hitap ediyor

Avrupa Birliği üye devletlerinin hükümetlerine ve Cenevre Sözleşmeleri'ne taraf tüm devletlere. Uluslararası kurumlara. Hukukun herkese uygulandığına ya da hiç kimseye uygulanmadığına inanan her vatandaşa. Ve bu platformun ilk manifestosunu okurken, yazarının uluslararası hukuku ihlal eden herkese aynı ölçüyü uygulayıp uygulamadığını merak edenlere. Bu belge o sorunun cevabıdır.

I. Giriş

24 Şubat 2022'de Rusya Federasyonu Ukrayna'yı işgal etti. Bir «özel askeri operasyon» değil: Birleşmiş Milletler Şartı'nın 2(4) maddesini — İkinci Dünya Savaşı'nın yıkıntıları üzerine inşa edilen uluslararası düzenin kurucu normunu — ihlal eden, egemen bir devlete karşı silahlı bir saldırı.

O günden bu yana: yerle bir edilen şehirler, sistematik olarak vurulan sivil altyapı, Buça ve İrpin'de belgelenen yargısız infazlar, kitlesel sürgünler. 16 Mart 2022'de Uluslararası Adalet Divanı, Rusya'ya askeri operasyonları derhal durdurmasını emretti. Rusya emri görmezden geldi. Uluslararası Ceza Mahkemesi Başkan Putin hakkında tutuklama emri çıkardı. Rusya, Mahkeme'nin yargıçlarını suçlayarak yanıt verdi.

Bu manifesto bir tarafa ait olmaktan doğmuyor. Bu platformun ilk manifestosunu temellendiren aynı ilkedden doğuyor: hiçbir devlet uluslararası hukukun üzerinde değildir. Hiçbiri.

II. Sürgün edilen çocuklar

Belgelenen tüm suçlar arasında biri, bu savaşın doğasını diğerlerinden daha fazla tanımlıyor.

Ukrayna, Rusya'ya veya işgal altındaki topraklara sürülen 19.500'den fazla küçüğü ayrıntılı olarak — menşe yeri ve mevcut konumuyla — belgeledi. Yale Üniversitesi Humanitarian Research Lab'in tahminleri 35.000'i aşıyor. Araştırmacılar, Karadeniz'den Pasifik'e 5.600 kilometreye yayılmış 210 gözaltı ve yeniden eğitim tesisi tespit etti: yaz kampları, harbiye okulları, yetimhaneler, bir askeri üs, bir manastır.

Bu çocuklara yeni isimler, sahte belgeler, Rus vatandaşlığı veriliyor. Zorla evlat edindiriliyorlar. Ukraynaca konuştuklarında cezalandırılıyorlar. Silah kullanmayı öğrendikleri ve onları ailelerinden koparan devlete bağlılık yemini ettikleri paramiliter programlara kaydediliyorlar. Bazıları savaşmak üzere — potansiyel olarak kendi ülkelerine karşı — eğitiliyor.

Yalnızca yaklaşık 1.300'ü evine döndü.

Çocukların bir gruptan diğerine zorla nakli, 1948 Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin II. maddesinin (e) bendi uyarınca soykırımın kurucu eylemlerinden biridir. Benzetme yoluyla değil. Geniş yorumla değil. Normun lafzı gereği.

III. İhlal edilen hukuki çerçeve

- BM Şartı'nın 2(4) maddesi — başka bir devletin toprak bütünlüğüne karşı güç kullanımı yasağı
- Soykırım Sözleşmesi'nin II(e) maddesi — küçüklerin zorla nakli
- IV. Cenevre Sözleşmesi'nin 49. maddesi — işgal altındaki topraklardan sivillerin sürülmesi yasağı
- Roma Statüsü'nün 8. maddesi — hukuka aykırı sürgün dahil savaş suçları
- Uluslararası Adalet Divanı'nın 16 Mart 2022 tarihli kararı (Ukrayna - Rusya Federasyonu), halen yerine getirilmedi

17 Mart 2023'te Uluslararası Ceza Mahkemesi, Ukraynalı çocukların sürülmesi ve hukuka aykırı nakli nedeniyle Rusya Federasyonu Başkanı **Vladimir Putin** ve Çocuk Hakları Cumhurbaşkanlığı Komiseri **Maria Lvova-Belova** hakkında tutuklama emri çıkardı. Tarihte ilk kez Güvenlik Konseyi'nin daimi üyesi bir devletin başkanı uluslararası tutuklama emrine konu oldu.

IV. Tanımamanın hukuki temeli

Devletlerin Sorumluluğuna İlişkin Maddeler (ARSIWA, UHK/BM 2001), 40 ve 41. maddeler, uluslararası hukukun emredici normlarının ağır ihlalleri karşısında diğer devletlerin şu yükümlülüklerle sahip olduğunu belirler: ihlalin yarattığı durumu hukuka uygun olarak

tanımamak; bu durumun sürdürülmesine yardım veya destek sağlamamak; ihlali hukuka uygun yollarla sona erdirmek için işbirliği yapmak.

Saldırı yasağı ve soykırım yasağı emredici normlardır (*jus cogens*). Tanımama yükümlülüğü siyasi bir tercih değildir: hukuki bir yükümlülüktür.

V. Tutarlılık sınavı — çifte standart

İşte burada bu manifesto benzer her belgeden ayrılıyor. Çünkü Avrupa Birliği, Rusya karşısında, hukukun gerektirdiğini *zaten yaptı*.

Eşi görülmemiş yaptırım paketleri kabul etti. Rus merkez bankasının rezervlerini dondurdu. Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin tutuklama emirlerini açıkça destekledi. Milyonlarca mülteciyi kabul etti. Somut eylemlerle, saldırgan bir devletin davranışının hukuka uygun olarak tanınmayacağını ilan etti.

Ve sonra, aynı emredici normların İsrail Devleti tarafından ihlali karşısında, sessizliği, ayrımları, kesintisiz işbirliğini seçti.

Bu çifte standart diplomatik bir ayrıntı değildir. Batı hukuk medeniyetine kendi eliyle açtığı bir yaradır.

İsrail «Orta Doğu'nun tek Batılı demokrasisi» olarak tanımlanıyor. Pekâlâ: Batı'ya ait olduğunu iddia eden, onun temellerini de iddia eder — hukukun güç üzerindeki üstünlüğü, iktidarın hesap verebilirliği, yasa önünde eşitlik. Bu ilkeler dün doğmadı: yüzyıllar süren felsefe, devrimler, anayasalar ve mahkemelerle inceltildi. Batı'nın dünyaya sunabileceği en değerli şeydir.

Tam da bu geleneğin parçası olduğunu ilan eden devleti yasadan muaf tutmak, onun anlamını tersine çevirmektir. Batılı bir demokrasi daha düşük bir standartla yargılanmaz: en yüksek standartla yargılanır, çünkü kendisinin ilan ettiği standart odur. Batı'ya ait olmak bir dokunulmazlık değildir — bir sorumluluk üstlenmesidir.

Avrupa, çocukların sürülmesi nedeniyle Rusya'ya yaptırım uygulayıp sivil bölgeler üzerinde beyaz fosfor kullananlara sessiz kaldığında, İsrail'i korumuyor: kendini itibarsızlaştırıyor. Tüm dünyaya uluslararası hukukun bir ilke değil, düşmanlara karşı bir araç olduğunu ilan ediyor. Ve o anda dünyadaki her otokrat aradığı argümanı elde ediyor: *kurallarınız ikiye bölünmüş.*

Seçici uygulanan uluslararası hukuk, hukuk değildir: ilke kılıfına girmiş güçtür. Ve her seçici uygulama tüm uygulamaları zayıflatır — adil olanlar dahil, Rusya'ya karşı olanlar dahil. İttifak nedeniyle bir suça sessiz kalan, diğer tüm suçların kınanmasını daha az inandırıcı kılar.

VI. Somut tedbirler

1. Kırım dahil, Ukrayna'daki her Rus toprak ilhakının tanınmamasının sürdürülmesi
2. Putin ve Lvova-Beleva hakkındaki tutuklama emirlerinin infazı için UCM ile tam işbirliği
3. Küçüklerin sürülmesine karışan tüm kuruluşlara — Mart 2026 Yale raporunda belgelenen şirketler dahil — hedefli yaptırımlar
4. Sürülen çocukların kimliklerinin belirlenmesi ve ülkelerine geri gönderilmesi programlarına aktif destek
5. Aynı emredici normları ihlal eden her devlete aynı standartların uygulanması — jeopolitik istisnalar olmaksızın

VII. Temel ayırım

Bu manifesto bir ulus olarak Rusya'ya ya da Rus halkına karşı değildir. Binlerce Rus vatandaşı bu savaşa karşı hapisane, sürgün ve yaşamlarıyla bedel ödeyerek protesto etti. Rus gazeteciler kendi hükümetlerinin suçlarını belgeledi. Rus anneler, seçmedikleri bir savaşta ölmeye gönderilen oğullarını aradı.

Devlet, hükümet ve halk arasındaki ayırım retorik bir taviz değildir: her ciddi hukuki ve ahlaki akıl yürütmenin temelidir. Rusya için tam olarak İsrail için geçerli olduğu gibi geçerlidir. Aynı ayırımdır, çünkü aynı ilkedir.

Nihai beyan

Rusya Federasyonu'nun Ukrayna'daki davranışını hukuka uygun olarak tanımıyorum. 19.500 çocuğun sürülmesini «insani tahliye» olarak tanımıyorum. Toprakların ilhakını «referandum» olarak tanımıyorum. Saldırıyı «özel operasyon» olarak tanımıyorum. Ve Avrupa'nın Rusya'ya uygulayabildiği hukukun herkese uygulanmasını talep ediyorum — kendini Batı'nın ve değerlerinin parçası ilan edenlerden başlayarak. Çünkü hukuk herkese uygulanır, ya da hiç kimseye uygulanmaz.

Hukuki referanslar

- Birleşmiş Milletler Şartı, md. 2(4)
- Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi (1948), md. II(e)
- IV. Cenevre Sözleşmesi (1949), md. 49
- Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü, md. 8
- UAD, 16 Mart 2022 tarihli karar, Ukrayna - Rusya Federasyonu

- UCM, 17 Mart 2023 tarihli tutuklama emirleri (Putin, Lvova-Belova)
- ARSIWA (UHK/BM 2001), md. 40-41
- Yale HRL, Willing Accomplices (Mart 2026); 210 tesis hakkında rapor (Eylül 2025)